

Ρήγας με δλόχρονη κορώνη,
Στὸ ἡλιοβασιλέμα, ἀπὸ φῶς.

Μάχει τὸ φῶς του τέτοια γλύκα,
Ποῦ σὲ χτυπάει μέσ' στήν καρδιά·
Σὰν ἀπὸ πρώτη ἀγάπη χαϊδίο,
Σὰν ἀπὸ γιοῦλι μυρουδιά.

Τὸ περασμένο καλοκαίρι
(Τάχα θὰ τῶρω ἄλλη φορά;)
'Απ' ὅλα ἐκεῖνα ἐγὼ εἶχα πιάσει
Μιὰν ἀσυνήθιστη χαρά.
1905.

ΤΑ ΧΕΡΙΑ ΜΟΥ

Τὰ χέρια μου εἶναι νὰ μαζώνω
Τὰ λουλούδια στὸν κάμπο ἢ στὸ βουνό,
Τὰ χέρια μου εἶναι γιὰ νὰ ὑψώνω
Τὴν προσευχή στὸν οὐρανό.

Τὰ χέρια μου εἶναι γιὰ νὰ σπέρνουν
Τὸ μαῦρο σίχο σιῶστρο χαρτί,
Τὰ χέρια μου εἶναι γιὰ νὰ γέρνουν
Οἱ κουρασμένοι ἀπάνω τους καημοί.

Τὰ χέρια μου εἶναι γιὰ νὰ σκάπτουν
Τὴ νύχτα μουσικά, βαθιά, τὴ γῆ
Καὶ κάποια σάπια λείψανα νὰ θάψουν,
Ποῦ θάνατρίχιαζε μὲ δὴν τῶρισκε ἡ αὐγή.

Τὰ χέρια μου τὴν πέτρα δὲν πετᾶνε,
Μήτε ποῦ φοβερίζουν, οὔτε ποῦ τολμᾶν,
Τὰ χέρια μου δὲν εἶναι νὰ κρατᾶνε
Σπαθί, τουφέκι, καὶ νὰ πολεμᾶν.

"Ὅμως τὰ χέρια μου, ὅταν τὴν 'Αλήθεια
Βλέπω ἕνα πλάνημα νὰ τὴν πατῇ,
'Ἡθελα στήν κορφή της καὶ στὰ στήθια
Στεφάνι καὶ σκουτάρι νὰ σταθοῦν αὐτά.

'Αλήθεια, ὑπάρχεις! 'Ἡ 'Αρετὴ μ' ἐσένα
Πάντα καρπόφορη μητέρα καὶ μεστή·
'Αλήθεια, ὑπάρχεις! 'Ἡ 'Ομορφιά μ' ἐσένα
Εἰκόνα ἀσύντριπτη, στὸ βράχο σκαλιστή.

Δίχως ἐσένα' ἢ 'Αρετὴ μιὰ φουσκάλιδα
Ποῦ τὴ φυσάει τὸ σῶμα ἐνὸς παιδιοῦ·
Δίχως ἐσένα κ' ἢ 'Ομορφιά σὰν τὴν ἀχτίδα
Τοῦ φωτοςὺννεφου στάνεβα τοῦ βραδιοῦ.

"Α! κὶ ἂς μπορούσα νὰ δῶ τὰ χέρια
Στοῦ σταυρωμοῦ τάλιπητα φιλή,
Φτερά νὰ γίνουν, νὰ μὲ πᾶν πέρα' ἀπ' τὰ στέρια
Πρὸς τῆς ἀθάνατης 'Αλήθειας τὴ φωλιά!

Καὶ νά! σκυλιὰ καὶ φειδία καὶ παλιάτσου
Γιὰ τῶν ὄχλων τὰ μάτια καὶ ταυτιά,
Ραγιάδες ποῦ πληρώνουνε χαράτσι
Στὴν ἀτιμὴ σουλιτάνα, στὴν Ψευτιά,

Στῆς χώρας τὰ ἄθλια τὰ καταχμασμένα,
Μέσ' στὸν ἀκάθαρτο τῆς ρούγας κουρνιαχτό,
Μακριὰ ἀπ' τὰ χλωρὰ τὰνθοοπαρμένα,
Κι ἀπ' ὅ,τι μέγα καὶ τρισανοιχτό,

Μὲ βρίσκουν ἐκεῖ πῶσταιναν καρτέρια
Καὶ μοῦ κόβουν τὸ δρόμο ποῦ τραβῶ,
Καὶ σκληρὰ τὰ δειλὰ μοῦ δένουν χέρια,
Καὶ μὲ ξεσκίζει φρένιασμα βουβό.

Τὰ χέρια μου, τὰνήμερα βυζασταροῦδια,
Τὰ κριβὰ χέρια σὰν τὸ θησαυρό,
Γλυτῶστε τα, γὰ τὰνθια καὶ γὰ τὰ τραγοῦδια,
'Ἡ καρφῶστε τα ἀπάνω στὸ σταυρό!

1904.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

«Δὲ σὰς ἔρχονται κάποτε σκέψεις», ρώτησε ἡ ἔξυπνη
νιά, «ποῦ ὅπως διόλου δὲ λέγονται;»

«Μοῦ ἔρχονται», εἶπε ὁ γέρος ποιητής. «Καὶ καμιά
φορά, σὰ σκαλίζω γιὰ ρίμα ποῦ δὲν ἔρχεται, μοῦ περ-
νοῖνε σκέψεις ποῦ ἀδύνατο νὰ τυπωθοῦν».

'Επιδάτης: «Ἐχω καιρό, κύριε, νὰποχαιρητήσω τὴ
γυναῖκα μου ἀπ' τὰ κίγκελλα;»

Σιδεροδρομίτης: «Μὰ δὲν ξέρω νὰ σοῦ πῶ. Πόσος
καιρὸς εἶναι ποῦ παντρευτήκατε;»

Δάσκαλος: «Στὴν Κίνα οἱ κακοῦργοι πολλές φορές
καταδικάζονται νὰ μένουν ζῦντοι ὥς ποῦ νὰ τοὺς ἔρθῃ
τρέλλα ἢ θάνατος. Τώρα, πῶς λές νὰ τοὺς ἐμποδίζουν
ἀπ' τὸ νὰ τοὺς πάρῃ ὁ ὕπνος;»

Μικρὸ κορίτσι (τὸ μεγαλύτερο μιᾶς μικρῆς φαμε-
λιάς): «Ἰσως, δάσκαλε, τοὺς δίνουν κάνα παιδάκι νὰν τὸ
φροντίζουν».

«Προτοῦ παντρευτοῦμε μοῦ εἶπες πῶς εἴσουν ὕπναροῦ
—φοβερὴ ὕπναροῦ».

«Καλά, καὶ τί μ' αὐτό;»

«Καὶ τώρα πρέπει νὰ κάθουμαι μαζί σου τὴ νύχτα
ἐπειδὴ ἔχεις ὕπνια».

δὲν εἶνε παρὰ τέχνασμα διανοητικό, τὸ πραγματοποιοῦμε
ἢ νεκρὴ ἰδέα γίνεται πρόσωπο ζωντανό, ἢ πρώτη αἰτία
μεταμορφώνεται σὲ πατέρα φιλόστοργο.

'Αλλοίμονο! τόσα πράματα ἔβρουμε γιὰ τὸ Θεὸ καὶ
τόσο λίγο τότε δοκιμάζουμε. Γι' αὐτὸ ξεράνε τόσο κὶ
ἀδύναμα τὰ κηρύγματά μας· τίποτ' ἄλλο πειὰ δὲν εἶνε
παρὰ πραγματεῖες πάνου σὲ θέματα θρησκευτικὰ, ἀντὶς
νᾶνε μαρτυρίες ζωντανῆς τοῦ Θεοῦ ποῦ δοκιμάσαμε. Προ-
σευχὴ θὰ πῇ δοκίμασμα τοῦ Θεοῦ. 'Αγαπητοὶ φίλοι, ἂς
κυττάξουμε, ὅταν ἀπ' τὸ πανεπιστήμιο θὰ μποῦμε στὴ
ζωή, νὰ γνωρίσουμε τὸ Θεὸ πειραματικά, κὶ ὅχι ἀπ' τὰ
βιβλία μόνο ἢ ἀπ' τὰ συστήματα.

II

'Ἡ προσευχὴ εἶνε, εἴπαμε, ἡ ἄμεση ἔκφρασις τῆς ζω-
τικῆς τὰνθρώπου μὲ τὸ Θεὸ κοινωνίας· ἐπίσης εἶνε τὸ
μέσο τὸ καλῦτερον γιὰ νὰ φυλάγῃ καὶ ναῦξάινῃ τὴ
θρησκευτικὴ μας ζωὴ. Καθὼς τὸ σῶμα μας, γεννημένο
ἀπὸ τὴ γῆ, ἔχει ἀνάγκη γιὰ τὴ συντήρησιν καὶ τὴν αὔξη-
σιν τοῦ ἀπὸ γῆινες οὐσίαις, ἔτσι καὶ τὸ πνεῦμα μας, ποῦ μὲ
τὸ Θεὸ συγγενεύει, ἔχει ἀνάγκη νὰ θρεφτῇ μ' οὐράνιαις
οὐσίαις· ἄλλιώτικα δὲν μπορεῖ παρὰ νὰδυνατίζῃ καὶ τέλος
νὰ πεθάνῃ. Γιὰ νὰ ζήσῃ ἐκεῖνο ποῦ εἶν' ἀπ' τὸ Θεὸ μέσα
μας, πρέπει νὰ διατηριέται μὲ στοιχεῖο θεϊκό. 'Απὸ δὴ

βγαίνει, πῶς ὁ ἄνθρωπος ὁ ἐσωτερικὸς χρειάζεται ὅπως κὶ
ὁ ἐξωτερικὸς νὰ θρέφεται· κ' ἡ θροφή του εἶν' ἡ προσευχή.
Τόσο ἀνάγκη γι' αὐτὸν εἶνε νὰ προσεύχεται, ὅσο γιὰ τὸν
ἐξωτερικὸ ἄνθρωπο νὰ τρώγῃ. 'Ἡ προσευχὴ εἶνε τὸ θερ-
μότερον τῆς πνευματικῆς ζωῆς ἐνὸς ἀνθρώπου. Σὰν ἀδυνα-
τίξῃ κὶ ἀναριεύῃ, λιγοστεύει ἡ πνευματικὴ ζωὴ. 'Ὅσο γί-
νεται πυκνότερη καὶ ζωηρότερη, τόσο ἡ ἐσωτερικὴ ζωὴ
μεγαλάνει. Μὲ δικαίον τοῦ εἶπε ὁ Franz von Bader: «'Ἡ
ἀληθινὴ τὰνθρώπου ἀμαρτία εἶνε ἡ ἀναμελιὰ του γιὰ τὴν
προσευχή».

Μποροῦμε ἀκόμα μακρύτερα νὰ πᾶμε τὴ σύγκρισή μας
μεταξὺ θροφῆς τοῦ πνευματικοῦ καὶ θροφῆς τοῦ γῆινου ἀν-
θρώπου. Γιὰ νὰ θρέψουμε τὸ σῶμα, δὲν περιμένουμε γὰρ
νὰ νοιώσουμε τὴν ἀνάγκη, μόνον συνειθίζουμε νὰ τρώμε τὸ
φαγί μας σ' ὥρες ὀρισμέναις χωρὶς νὰ νοιώσουμε τὴν πεί-
να· τὸ ἴδιο δὲν πάει καὶ γιὰ τὴν ψυχὴ μας; Γιὰ νὰ προ-
σευχθῶμε, δὲν εἶν' ἀνάγκη νὰ περιμένουμε καμμιὰ ξε-
χωριστὴ διάθεσις, καμμιὰ ὑπερβολικὴ δίψα τοῦ Θεοῦ. Σὰ
βρίσκειται μαζί κὶ αὐτὴ, δὲν ὑπάρχει καλῶτερον πρᾶμα· σὰ
λεῖπει, πρέπει νὰ μποροῦμε νὰρχίζουμε χωρὶς αὐτὴ καὶ
μὲ τὴν προσευχὴ νὰ τὴν ζυπνᾶμε. Μήπως δὲν πρέπει νὰ
προσπαθῶμε νὰ φερνοῦμαστε καλὰ, προτοῦ τὸ συνειθίσου-
με; Μήπως ἡ ἡθικὴ διαγωγή μπορετὴ νὰ μόνον, σὰ δὲ
βιάξῃ κανεὶς τὸν ἑαυτὸ του; 'Ἡ διάθεσις ἔρχεται δεύτερον
στὴν προσευχὴ ἢ θέλησις νὰ τὸ σημαντικόν. 'Ἡ διάθεσις

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Γιὰ τὴν 'Ελλάδα Δρ. 10.—Γιὰ τὸ 'Ἐξω-
τερικὸν Δρ. 10

20 λεπτὰ τὸ φύλλο 20

ΠΟΥΛΙΕΤΑΙ: Στὰ κίοςκια τῆς ἑλαττίας
Συντάγματος, 'Ομόνοιας, 'Υπουργείου Οἰ-
κονομικῶν, Σταθμοῦ Τρεχιοδρόμου ('Ο.
φθαλμιατρεῖο) Σταθμοῦ ὑπογείου Σιδηρο-
δρόμου ('Ομόνοια) στὸ καπνοπωλεῖο Μανω-
λακάκη (Πλατεία Στουρνάρα, 'Εξάρχεια),
στὸ βιβλιοπωλεῖο «'Εστία» Γ. Κολάρου.

Στὸν Πειραιᾶ: Καπνοπωλεῖο Γ. Ξηροῦ.
ὁδ. Βουδουλίνης Δρ. 1, σιμά στὴν Τρούμπα
'Ἡ συντρομὴ πλερώνεται μπροστὰ κ'
εἶναι ἐνὸς χρόνου πάντα.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

ΚΑΙ

ΠΡΑΜΑΤΑ

ΘΕΛΑΜΕ

να ξέρουμε πῶς ἔγινε αὐτὸ τὸ θάμα κὶ ὁ μακαρίτης
Ντελγιαννης βγήκε ἀμέσως μόλις πέθανε ἀμέσως
πατριώτης, περιουσιαστος πολιτικός» καὶ δὲν ξέρουμε
τί ἄλλο ἀκόμα. Μπορεῖ νάταν κ' ἔτσι, δὲ λέμε. Μὰ
κεῖνο ποῦ μᾶς ξεπιάζει εἶναι ὅτι ὅλους αὐτοὺς τοὺς
διαλεχτοὺς χαραχτηρισμοὺς τοὺς εἶπαν καὶ τοὺς γρά-
ψανε ὅχι φίλοι του, γιὰ τὸ τότε τὸ πρᾶμα δὲ θάτανε
καθόλου παρὰξενον, μὰ ἀνθρώποι ποῦ ἴσαμε τὴ
μέρα τοῦ θανάτου του τὸν πολεμοῦσαν λυσσασμένα
καὶ δὲν ἀφήνανε παρὰνὸμι χλευαστικὸ ποῦ νὰ μὴν
τοῦ τὸ κρεμάσουνε, σὰν τενεκέ, στὴν οὐρὰ τῆς θαν-
τικότητας του.

Τοὺς κυρίους αὐτοὺς, ποῦ οἱ περισσότεροι ἔτυχε
νᾶναι 'Αθηναῖοι φημεριδογράφοι, μποροῦμε νὰ τοὺς
ρωτήσουμε σήμερα:

— 'Αφοῦ εἶταν τόσο μεγάλος πολιτικός ὁ Ντε-

πρέπει νὰ ὑπακούῃ στὴ θέλησιν, κὶ ὅχι ἡ θέλησιν στὴ
διάθεσιν. Νὰ βιάξῃ ἄλλα πρόσωπα στὴν προσευχὴ καὶ σὲ
μελέτες θρησκευτικὰς εἶνε πρᾶμα κακὸ καὶ δὲν μπορεῖ
παρὰ ὀλέθρια νὰ φέρῃ ἐπακόλουθα. Νὰ στενοχωρῆς ὅμως
τὸν ἑαυτὸ σου στὴν προσευχὴ εἶν' ἄγιο στενοχώρημα, ποῦ
δὲν ἀπαρῆσει στὸ Θεὸ καὶ ποῦ φέρνει μεγάλες εὐλογίες.
'Εδῶ ἔχει τὸν τόπο του νὰ τυραννῇ λιγάκι τὸν ἑαυτὸ σου.
Γιὰ τὴν προσευχὴ ἀληθεύει κεῖνο ποῦ ὁ Thomas à Kemp-
pis εἶλεγε γενικὰ γιὰ τὴν πνευματικὴν ζωὴ. «Κάθε φορὰ
ποῦ βιάξῃς τὸν ἑαυτὸ σου, ἀσφαλίζεις κατὶ καινούριον κα-
λό.» Οἱ πλουσιώτερες ἀπὸ συγκλήσεις προσευχῆς δὲν εἶνε
κ' οἱ παιδὲς εὐλογημένες. Σ' ὅσες προσευχῆς βιάζουμε τὸν
ἑαυτὸ μας, αὐτὲς ἴσως περισσότερο παρὰ οἱ ἄλλαι ἔχουν ἀξία
στὰ μάτια τοῦ Θεοῦ. 'Ο Kirkegard εἶπε μιὰ μέρα τὸ
παράδοξον αὐτό: «'Ὅσο ἡθικώτερος ζῇ ἕνας ἄνθρωπος, τόσο
ἡ προσευχὴ του πειότερον θὰ μοιάξῃ μ' ἀπόφασις παρμένη».

Ξεχωριστὰ λοιπὸν νὰ συστηθῇ ἀξίζει, καὶ μάλιστα σ'
ἐκείνον π' ἀρχίζει νὰ προσεύχεται, νὰ φυλάγῃ γιὰ τὴν
προσευχὴν κίπινες ὥρες ὀρισμένες καὶ νὰ στέκεται πολὺ
πιστὸς σ' αὐτές, ἀκόμη καὶ σὰν τοῦ λείπῃ κάθε διάθεσις.
'Ὅχι γιὰ τὴν τέστις τεχτικῆς προσευχῆς εἶνε ποῦ νὰ πῇ τὸ
ιδανικόν, παρὰ γιὰ τὴν αὐτὸς εἶν' ὁ δρόμος ποῦ φέρνει στὸ
ιδανικόν. Τὸ ἰδανικόν εἶν' ἡ ἀδιάκοπη προσευχὴ, ποῦ ἔξῃ
αὐτὸ δὲ στέκεται στὸ νὰ δένουμε τὰ χέρια καὶ νὰ μιλοῦμε,
μὰ πολὺ πειότερον στὸ νὰ γυρνοῦμε ἐκδιόκονα τὴν καρδιά

ληγιάννης κι ὁ θάνατός του κρίνεται ἀπὸ λόγους γιὰ ἔθνη συμφορὰ, γιατί ζωντανὸ τὸν πολεμοῦσατε τόσο σκληρὰ καὶ τόσο ἀδιάντροπα; Ἡ πολιτικὴ ἔχει αὐτὰ, ἀλλὰ μᾶς πεῖτε. Πολὺ καλὰ, πᾶχει, μὰ ὅχι ἴσαμε τέτιο σημεῖο πού νὰ τὰ ξεχνάει κανεὶς ἀμέσως ὅστερ' ἀπὸ τὸ θάνατο καὶ νὰ μεταμορφῶναι ἀδιάντροπα τὶς βροσιὲς σὲ λιβανίσματα.

Κι ὁ Ντεληγιάννης ἀντιπολιτευτήκει τὸν Τρικούπη ζωντανό, μὰ δὲν ἔπαυε νὰν τὸν ἀντιπολιτεύεται καὶ πεθαμμένο. Θυμοῦσατε τὴν περιόφημη εἰδησούλα τῆς «Πρωίας» πού ἀνάγγεινε τὸ θάνατό του. Ξερά ξερά, σὰ νὰ πέθανε ὁ τελευταῖος τελωνοσταθμάρχης, κι ὅχι ἕνας Τρικούπης. Ὁ Ντεληγιάννης σ' αὐτὴ τὴν περίστασι φάνηκε ἐλκρινέστατος καὶ κανεὶς ἀπὸ τοὺς φίλους του δὲ θὰ μπορούσε νὰν τοῦ πεῖ: «Ἀφοῦ μᾶς τονὲ λὲς μεγάλου τὸν Τρικούπη τώρα πού πέθανε, γιατί μᾶς τὸν ἐβριζες ζωντανό καὶ μᾶς τὸν ἔλεγες προδότη τῆς πατρίδας».

Στοὺς ἀντιτεληγιαννικοὺς ὅμως δημοσιογράφους τῆς Ἀθήνης μπορεῖ νὰ πεῖ κανεὶς μ' ὅλο του τὸ δίμο: «Ἀφοῦ εἶναι μεγάλος καὶ τρανὸς ὁ Ντεληγιάννης, τότε εἴσατε λόγους σας μικροὶ καὶ τιποτένιοι πού πολεμοῦσατε ἕνα μεγάλο πολιτικὸ καὶ τὸν ἐμποδίζατε νὰ δουλέψει λεύτερα γιὰ νὰ σώσει καὶ μεγάλώσει τὴν πατρίδα μας. Δὲν εἴσατε μοναχὰ φρενίτες, μὰ καὶ προδότες, ἀφοῦ τὸν ἀντιπολιτευτήκατε τόσο ἀσυνείδητα».

Ὁ θάνατος, καὶ μέλιστα ἕνας θάνατος τόσο τραγικὸς σὰν τοῦ Ντεληγιάννη, σβήνει τὰ πάθη, τὸ ξέρουμε. Δὲ μεταμορφώνει ὅμως καὶ τὴν ἀμεροδύλητη κρίσι σὲ ἀδιάντροπη φρενιά.

ΑΠΟ ΜΙΑ

Φημερίδα μαθίζουμε πὼς νωρὲς νωρὲς ἀρχινήσανε οἱ δημοκρατικὲς φιλοδοξίες νὰ ξεχνούνται στὶς ρούγες. Καθὼς μᾶς πληροφορεῖ ἡ φημερίδα αὐτὴ πέντε ἴσαμε τὴν ὥρα εἶναι κείνοι πού θὰ ζητήσουνε σὲ μελλούμενες ἐκλογές ν' ἀρπάξουν τὴ δημοκρατία ἀπὸ τ' ἀτσάλνια χέρια τοῦ Μερκούρη. Ἐνας ἀπὸ τοὺς πέντε λείει, εἶναι κι ὁ κ. Νάσος Τζίννης, ὁ «λαοφιλέστατος» πού ἀπόχτησε τὸ ζῆλευτό αὐτὸν τίτλο γιατί πολεμάει μέσα στὸ Συμβούλιο τὸ Μερκούρη κ' ἐχάλασε ἴσαμε τώρα δέκα ντουζίνες καπέλλα χαιρετῶντας δεξὰ ζερβὰ ὅποιον ἀπαντᾷ σὲ δρόμο του.

Ἄ χαλάσει ἄλλες εἰκοσι ντουζίνες καπέλλα ἀκόμα, τὴν ἔχει σίγουρη τὴ Δημοκρατία. Φανταστέτε ὅμως ἂ μπορούσε ὁ κ. Τζίννης νὰναι «λαοφιλέστα-

τος» καὶ μὲ φέσι—ὅπως εἶναι τώρα μὲ καπέλλο—πὺ δὲ θὰ μπορούσε νὰν τὸ βγάξει τόσο εὐκολα.

ΜΑΘΑΙΝΟΥΜΕ

Πὼς μερικοὶ συμπολίτες μας ἑτοιμάζουν κάπιο δῶρο πολῦτιμο καὶ χρησιμώτατο τοῦ κ. Θεοτόκη. Ἐπειδὴ, σπεφτήκαμε, ὁ ἄνθρωπος ὅλο κλαίει, ἀρχινώντας ἀπὸ τὰ Εὐαγγελικά καὶ ζακολουθώντας, μὲ φόβους γι' ἀτέλειωτη συνέχεια, μὲ τὸ θάνατο τοῦ Ντεληγιάννη, καλὸ θάπανε νᾶχε, γιὰ νὰ μὴ λερῶναι τὰ ρούχα του, πλάι του μὴ ἀρχαία λήκυθο νὰ τρέχουνε μέσα τὰ δάκρυα του. Μὰ τί νὰν τοῦ κάνει ἕνα τόσο δὲ ἀγγεῖο γιὰ τὶς ἀστείρευτες βροσιὲς τοῦ ματιῶ του;

Ἐνα θεόρατο λοιπὸν κιούπι, καὶ νὰ τὸ δῶρο πού ἑτοιμάζουμε τοῦ Κυρφατῆ ψευτακόντε.

ΘΑ ΓΙΝΕΙ

Ἰπποφύειο μὲ τὸ Ράλλη ἢ δὲ θὰ γίνε; Ὁ λᾶβει μέρος σ' αὐτὸ ὁ κ. Νώντας Ντεληγιάννης ἢ δὲ θὰ λάβει; Ὁ λᾶ τάποφασίσει ὁ κ. Καραπάνος νᾶρῃσ; ἢ συγχὴ τὴν Παιδεία ἢ ὅχι; Ὁ λᾶ δεχτῇ τὸ κόμμα νᾶ ὑποστηρίξει τὴν καινούρια Κυβέρνησι ἢ θὰν τὴν πνίξει μὲλὶς γεννηθεῖ; Ὁ λᾶ κρατήσουν οἱ παλιοὶ Ἰπποφύοι τὰ χαρτοφυλάκιά τους ἢ θὰν τὰ παραδώσουν μὲ δόξα καὶ τιμὴ σὲ καινούριους;

Γράφουμε Πέμπτη πρωὶ πού ὁ πολιτικὸς οὐρανὸς εἶναι κατασυνεφιασμένος, καὶ γι' αὐτὸ ἡ καθὲ ἐρώτησι μένει δίχως ἀπάντησι. Τέλος πάντων κάτι θὰ γίνε ἢ κάτι θᾶγινε ἴσαμε σήμερα, καὶ μάλιστα ἀφοῦ ὅλη αὐτὴ ἡ κίνησι διευθύνεται ἀπὸ τὸν κ. Ράλλη, πού τὰ βλέπει τὰ πράγματα μὲ τόσο κρὺο αἶμα καὶ πού, δόξα νᾶχει ὁ Θεός, δὲν ἐξυλκόπησε ἀκόμα κανέναν Ἰπποφύο.

ΜΕΣΑ

στὴν ἀγιάτρευτη καὶ λίγο κομικὴ πρωθυπουργομάνια πούπιασε ὅλους τοὺς «ἐπιφανεῖς» καὶ ἀφανεῖς Ντεληγιαννικοὺς τὴν περασμένη ἡμέρα, ἕνας μοναχὸς τὰ κατὰφερε νὰ κρατηθεῖ σὲ κάπια σθεναρότητα, ὁ κ. Ρώμας. Ὁ λᾶ οἱ βουλευτάδες, ποῖος λίγο ποῖος πολὺ, δείξανε πὼς θὰ δεχόντουσαν, γιὰ τὴ σωτηρία πάντα τῆς πατρίδας, καὶ τὸ πρωθυπουργογίλη. Μοναχὰ ὁ Ρώμας, ἂν καὶ τοῦ προσεφέρθηκε μὲ παρακάλια, δὲν τὸ δέχτηκε.

Μετριοφροσύνη νὰν τὸ πούμε αὐτό, λίγο θᾶναι.

Ἀρχοντιά ψυχῆς, πού οὔτε ὁ Ράλλης, οὔτε ὁ Καραπάνος—αὐτὸς δὲ εἶναι κι ἂν εἶναι—οὔτε δὲν ξέρουμε ποῖος ἄλλος κατὰφερε νὰ δείξει πὼς τὴν ἔχει σ' αὐτὴ τὴν περίστασι.

Ὁ κ. Ρώμας μὲ τὸ ἀρχοντικὸ φέριμο του κέρδισε ὅσο δὲ θὰ κέρδιζε καὶ δέκα πρωθυπουργογίληκα νᾶπαινε. Ἐνα κόκκαλο πού βεβήθηκε πεταμένο σὲ δρόμο καὶ πού δέκα σκυλιὰ ριχτήκανε νὰν τ' ἀρπάξουνε, ὁ Ρώμας τούδωσε μὴ μὲ τὸ ραβδί του καὶ τὸ πέταξε μακριὰ. Τέτια φερσίματα, σπάνια γιὰ τὸ Ρωμαῖκο, δὲν μπορούνε νὰ περάσουν ἔτσι, δίχως νᾶφύσουν κάπιο σημάδι ρωτεινὸ.

Ο «ΝΟΥΜΑΣ»

προσφέρει σήμερα στοὺς ἀναγιῶστες του ἕνα πολῦτιμο κομμάτι ἀπὸ τὴν πλοῖα ἀνέκδοτη ἐργασία πού ἄφησε ὁ σοφὸς Κερκυραῖος κριτικὸς Γ. Λαοσογύρος. Ἐνα κομμάτι τῆς Κόλασι τοῦ Δάντη καὶ μὴ βαθιὰ κριτικὴ μελέτη τοῦ Δὲ Σάντις ἀπάνου σὲ ἴδιο κομμάτι, μεταφρασμένα καὶ τὰ δυὸ ἀπὸ τὸν Κερκυραῖο, δὲν εἶναι μικρὸ πρᾶμα γιὰ τὸ «Νουμά», πού δὲ βρίσκει λίγη νὰ εὐχαριστήσῃ τοὺς Κερκυραίους φίλους του γιὰ τὸ σημαντικὸ δῶρο πού τοῦ κάνανε.

Ὁ μακαρίτης Κερκυραῖος, κοντὰ σὲ τόσα ἄλλα ἔχει μεταφράσει κι ἀλάκωρη τὴν Κόλασι τοῦ Δάντη, καὶ εἶναι ἄδικο νὰ μένει ἀκόμη ἀτύπωτη μὴ τέτια ἐργασία πού θᾶναι ἀληθινὸ διαμάντι τῆς φιλολογίας μας.

Η ΕΠΙΜΟΝΗ

τοῦ κ. Καραπάνου νὰ κρατήσῃ καὶ τὰ δυὸ ὑπουργεῖα δὲν ἔχει καμιά σχέση μὲ τὴν ἀγιάτρευτη φιλαρχία τοῦ ἀνθρώπου. Γᾶθελε τὰ δυὸ ὑπουργεῖα, ὅχι γιὰ νὰ λέγεται ὑπουργός, δυὸ φορές, ἀλλὰ γιὰ νὰ σώσει ἀπὸ δυὸ μεριὲς τὸ ἔθνος.

Στὰ ὅστερα, τόσο μεγάλια πῆδια πούχει ὁ ἄνθρωπος—βλέπετε, δὲ μιλάμε καθόλου γιὰ χέρια—πὼς νὰν τὰ οἰκονομήσει σ' ἕνα ὑπουργεῖο; Κι τὰ δυὸ ἀκόμα, λίγα θὰν τοῦ εἴτανε. Γι' αὐτὸν τὸ σπουδαῖο λόγο, καὶ γιὰ νὰ σωθεῖ μὴ ὡρ' ἀρχύτερα τὸ ἔθνος... ἀπὸ τὰ βέσκανα, ἔπρεπε ὁ κ. Καραπάνος νὰ ὀνομασθεῖ γενικὸς ὑπουργός καὶ νὰ φορτωθεῖ στὴ ράχη του καὶ τὰ ἑπτὰ ὑπουργεῖα.

Κρῖμα πού ὁ κ. Ράλλης δὲν τοῦ τὴν ἀναγνώρισε μὴ τέτια ἱκανότητα.

μας πρὸς τὸ Θεὸ καὶ τὴν αἰωνιότητα, μὲ τρόπο πού νὰ μὴν μπορούμε ποτὲς νὰ πούμε: «Τώρα μοῦ εἶν' ἀδύνατο νὰ προσευχηθῶ, παρὰ ἐξεναντίας νᾶμαστε πάντα ἑτοιμοὶ νὰ δώσουμε δρόμο πρὸς τὰ ἔξω στὴν ἐσωτερικὴ μας προσευχή. Σ' αὐτὴ ὅμως τὴν ἐλεύτερη ἐπὶ ἀλήθεια προσευχὴ φτάνουμε μόνο βιάζοντας τὸν ἑαυτὸ μὴ νὰ προσεῖχεται. Εἶναι πολὺ λίγοι οἱ ἀληθινοὶ τῆς προσευχῆ ἄνθρωποι πού δὲν ἀρχισαν τὴν πνευματικὴ τους ζωὴ μὲ τοῦ ἑαυτοῦ τους τὴν κυριαρχία καὶ τὸν ἐξαναγκασμὸ γιὰ τὸ μεγάλωμά της. Λίγο λίγο μονάχα κατάντησε εὐχαρίστησι καὶνο πούταν στὴν ἀρχὴ κάπια, ἔγινε τὸ χρέος δύναμη χαροδότρα. Λίγο λίγο κ' ἡ προσευχὴ καταντᾷ τόσο χρειζούμενη στὴ ζωὴ μας, ὅσο ἕνα φαγὶ σὲ φτωχὸ πεινασμένο. Ἀς ἀφίσουμε λοιπὸν αὐτὴ τὴν τρελλὴ βεβαιώσι, πού τὴ θέμε μόνο γιὰ δικαιολόγησι τῆς τεμπελιάς μας καὶ πού δὲν μπορούμε κατ' αὐτὴ νὰ προσευχοῦμαστε χωρὶς διάθεσι. Κούφια δικαιολογία. Στὴ λευτεριά φτάνει κανεὶς στενοχωρώντας τὸν ἑαυτοῦ του.

III

Καὶ σ' ὅποιον ζητάει τὴν ἀλήθεια κάνει ἀτίμητη ὑπηρεσία ἡ προσευχή. Γιατὶ εἶναι ὁ ἀπαραίτητος ὁδηγός γιὰ νὰ φτάξῃ κανεὶς στὴς ἀλήθειας τὸ βασίλειο. Στὴς ἀλήθειας τὸ βασίλειο, εἶπα, τόντις, ἀγαπητοὶ φίλοι,

ὅπαρχει ὅχι μόνο ἀλήθεια, μὰ καὶ βασίλειο τῆς ἀλήθειας, καθὼς καὶ πνέμα τῆς ἀλήθειας, πού χωρὶς τὴν ἐμπνευσή του κανεὶς νὰ βρῇ δὲν μπορεῖ τὸ βασίλειο τῆς ἀλήθειας. Τὸ βασίλειο τῆς ἀλήθειας εἶναι τῆς Θεότης τὸ πῆδ σπουδαῖο χτήμα. Νὰ ἐπιτρέψῃ καὶ νὰσφαλίσῃ τὴν εἰσοδὸ σ' αὐτὸ τὸ βασίλειο ἄνθρωποι μόνο στὸ Θεό. Σ' αὐτὸ δὲν μπαίνει κανεὶς μ' ἐξυπνάδα, ὅποιος ὅμως πλησιάζει μὲ προσευχὴ, παίρνει ἀπ' τὸ Θεὸ τὴν ἔδρα μὲ πῆδ τὸ πνέμα τῆς ἀλήθειας τοῦ δείχνει τὸ δρόμο. Σὰς βεβαιώνω, κανένα σπουδαῖο δὲ θέλω νὰποθαρῶνω ἀπ' τὸ νὰ δοξάζῃ τὸνομά του ἢ νὰ σπουδάζῃ μὲ ζῆλο, μὰ ἐπιθυμῶ προπάντων νὰ σὰς κάνω νὰ προσεῖτε σὲ τοῦτο δῶ, ὅτι δὲ φτάνει νὰ σπουδάζῃ κανεὶς, γιὰ νὰ βρῇ τὴν ἀλήθεια. Μπορεῖ νὰ δώσι λαμπρὲς ἐξηγήσεις, ἴσως θὰ μπορέσῃ ὁ ἴδιος νὰ φτιάξῃ θεολογικὸ σύστημα ὅλως διόλου δικό του, ἕνα σύστημα ὅμως συχνὰ εἶναι μακριὰ πολὺ ἀπ' τὴν ἀλήθεια, καὶ μὲ τὸ νὰ στέκεται λογικὰ καλὰ, δὲ θὰ πῇ πὼς ἀπ' αὐτὸ εἶν' ἀποδειγμένη καθαρὰ κ' ἡ ἀλήθεια τοῦ κ' ἡ σωστάδα του. Συστήματα ὅπαρχουνε πολλὰ, ἀλήθεια δὲν ὅπαρχει παρὰ μόνο μὴ, καὶ σ' ἕνα σύστημα τῆς ἀλήθειας ἡ ψυχὴ εἶναι ὅστυχως πολλὰς φορές κάτι κοντὰ σὲ τίποτα.

Εἶναι μὴ παρὰδοσι κοσμικὴ, πού μᾶς εἰδοποιεῖ νὰ μὴν πολυπιστεύουμε τίς θεωρίες μας καὶ νὰ τίς μετροῦμε συχνὰ μὲ τὸν κανόνα τῆς αἰωνίας ἀλήθειας. Δυὸ σχολαστικοὶ θεολόγοι, πούχαν πολὺ συζητήσῃ μαζὶ, εἶδανε μὴ μέρα

τῶσπα τοὺς μαλλὰ καὶ ρωτήθηκαν: «Ποιὰ ἐντύπωσι θὰ μᾶς κάνουν στὴν αἰωνιότη τὰ συστήματά μας;» Καὶ συμφώνησαν μεταξὺ τους, ὁ πρῶτος πού θὰ πέθαινε ἀπ' τοὺς δυὸ, νὰ φανερωθῇ μὲ τοῦ Θεοῦ τὴν ἄδρα στὸν ἄλλο καὶ νὰ τοῦ πῇ τί εἶχε σπλάχθῃ τὸ σύστημά του. Ὅστερ' ἀπὸ λίγο πέθαν' ὁ ἕνας τους, κρᾶτῃσε τὸ λόγο του, εανερώθηκε σὲ σύντροφέ του καὶ τοῦπε: «Ἡ θεολογία μας καλὰ νι μετρημένη ἀνάλογα μὲ τῆς γῆς τὴν περιωρισμένη μικροζωή, μὰ δὲν ἔχει καμμιὰ σκέψῃ μὲ τὴ μελλούμενη ζωὴ τὴν αἰωνία».

Τί φοβερὴ ἀνακάλυψι! Ἐκεῖνο πού σκέφτηκες νὰ μὴν ἔχῃ καμμιὰ σκέψῃ μὲ τὴν ἀλήθεια! Ἡ προσευχὴ μᾶς προφυλάγει ἀπ' τὸ λυπητερὸ αὐτὸ ξαρνικὸ σκετίζοντάς μας προσωπικὰ μὲ τὸ βασιλέα τῆς ἀλήθειας. Δὲ μπορούμε βέβαια νὰ πούμε πὼς φτάνει κιόλας ἐδῶ κάτου ὁ ἄνθρωπος πού προσεύχεται σὲ μὴν ἀλήθεια δίχως σύννεφα, καὶ τοῦ χριστιανοῦ ἡ γνώσι εἶναι κάτι τι λειψό, πού περιμένει νὰ ξεγελασθῇ μὲ τὸλοῦστερο τῆς ἀλήθειας ἀντίκρυσμα. Ὅταν ὅμως τὴν ἀλήθεια αὐτὴ τὴν ἐζητοῦμε μὲ τὴν προσευχὴ, δὲν περπατοῦμε δίχως σημάδι καὶ δίχως ὁδηγό. Σ' αὐτὴ τὴ θάλασσ τὴν ἀνοιχτόζωσι, πού δὲν ἔχει χαραγμένες στράτες, ἔχει πιλότο ἢ βάρκα μας, γιὰ νὰ μᾶς φυλάγῃ ἀπ' τίς ξέρες. Ἡ προσευχὴ ἀνοίγει τὴν ψυχὴ μας στὶς ἐνέργειες τοῦ ἀπάνου κόσμου, ἀφίνει νὰ μᾶς ἐμπνέῃ τὸ πνέμα τοῦ Θεοῦ, τὸ πνέμα τῆς ἀλήθειας.

ΔΕΝ ΞΕΡΟΥΜΕ

πόσα και ποιά ανάποδα έχει ο κ. Ράλλης, έχει όμως κ' ένα μεγάλο καλό, την άγρια, την άφκιασίδωτη ειλικρινεία. Όλες τις κρυφές πληγές του υπουργείου, όλες τις φανταστικές οικονομίες, όλα τα χάγια μας τάβγαλε ττά φόρα και μās έδειξε σε ποιά φουρτουνασμένη θάλασσα άρμενίζουμε.

Τά λόγια που είπε την περασμένη Πέμπτη τó πρωί σ' όσους βουλευτάδες συναχτήκανε σπίτι του, είτανε λόγια λίγο απελπιστικά, μά ειλικρινέστατα. Απελπίζεται κανένας να μαθαίνει την αλήθεια, μά έλα πάλι που χρειάζεται κι αυτή ή έρημη μερικές φορές!..

ΚΟΥΒΕΝΤΕΣ

ΤΟ ΔΙΚΙΟ

Ο Πνεματικός ο γείτονας, γέρος, κάθονταν στο σοφά, δίπλα στο λυχνοστάτη. Τά μαλλιά του άσημοκιτρινίζανε στο φώς του λύχνου, και τά κρεμαστά σαν άσφαλαχτοί φρύδια του έσκέπαζαν τά μάτια. Και παρακεί κάθονταν ή Φωτούλα, ή μοναχοκόρη του, ψηλή, γιοματή και λιοκαρμμένη νεά. Έκράταε δρεπάνι στα χέρια και τó τρώχε με τή λίμα, για τó θέρο. Μιά ψάθα θειριστάδικη με κάμπο τρανό φαινόταν μισοτελειωμένη κοντά της, κ' ένα καλαθάκι από ράπες. Ο Πνεματικός έσήκωσε στο τρεμουλιαστό του χέρι μιá παλαικιάν άσημόκουπα και κυττάζοντας μέσα από τά πυκνοκρέμαστα φρύδια του τή Φωτούλα : «Κέρνα έσύ και γώ να πιώ. Τό αίμα νερό δέ γίνεται. Στο λέω με τήν ευχή μου, κι' άκου». Η Φωτούλα : «Γονέ μου, άποσπερού με λαχταρίζεις σαν όχτρο σου θανατίσμο; με τούτο τó δρεπάνι κάλλιο τόγω να θρίσω σαν άστάχυ τó λαιμό μου. Άκου; το και σύ. Τ' άσπρα μαλλιά σου δέν ανατριχιάζουν;»

Ο Πνεματικός : «Γονή, που αίμα βαστξς στις φλέβες σου δικό μου, κατάρρα δέ σου ρήγνω. Δέν έχω κι' άλλο πλέο παιδί. Για μάντεψε, τó αίμα ή τó κρασί, για πινομή, στην άσημόκουπα θά πιώ;... Είμαι πνεματικός και άνέμπορος; είμαι κορμί του τάφου...» —στα λόγια έτούτα ο πνεματικός έτρεμεν

δλόστηνος. — «Η ραχοκοκκαλιά μου γέρνει, δέν όρτόνεται.... Κοιμάμαι και βραχνάς αίμα φλεβάζει και βουίζει... Πώς να τó πάρω;... Σένα κατέχω για δικό και για διαφέντεψη.... Κι' άλλοι! Θυμασαι, δόλια στρίγγλα, μās τανε σκοτώσανε χωσιά.... μιá τουφεκιά στις πλάτες.... ξεφύχουνε και στα μάτια του τά δάκρυα μās έλέγανε τόν πόνο του.... Τί άμίλητος έπηε.... Είμαι γέρος και τνεματικός.... μου τρέμουνε τά χέρια.... Τά μάτια δέ χορταίνουν τó σκοτάδι για να ιδώ.... Όχτρο τó θανατίσμο μ' άνάβλεμμα να φάουσι.... Κι' όχτρο δικό.... ποιός τόλπιζε.... Ποιός τόλεγε....» — Έπιασε τó κεφάλι με τά δυό του χέρια και κλαίει.

Η Φωτούλα : «Δικός είπαν τά χείλια σου;... και τ' άκουσεν ή νύχτα;... Δικός και δέν έσφάλησαν τά μάτια μου να μή σέ βλέπω όμπρός μου;... Δικός, κι' ο λόγος σου, ή όχιά τó αίμα να βυζάξη, που σέρπει άκράτο κι' άσβυτο στο σπίτι μας;... Ω, πές τανε τó ταχύτερο! και κατανόμασε τανε.... γιατί ή ψυχή μου έβγήκε....

Ο πνεματικός : «Είμαι πνεματικός, άπιστη κι' άπαράδοτη ψυχή,.... μου τó ξεμολογήθηκαν ποιός τόκαμε τó φονικό.... Ωίμε ποιός να τó στοχαστή, κατάρατε!... Μου τόειπανε και βούλιαζεν ή πλάκα τής εκκλησίας.... και στ' άγιο δισκοπότηρο τó αίμα ήπια.... τó αίμα....»

Η Φωτούλα : «Μου βγαλες τήν ψυχή στα χείλια; στην άγριαν άσημόκουπα σαν τ' άγιο μύρο άς σβύση. Τί τó αίμα σου έξεχείλησε στις φλέβες σου τάποσπερού; Ποιά γεροσύνη άρκάτωσε και δράμει τήν ψυχή σου; Ποιός γλώσσες έξυπήσανε και όλόγυρα σφυρίζουνε τó μέγα τó αίμα τής γενιάς; για πές; Κι' άς είνε ο λόγος σου μολύβι άναλιωτό να κρούση μου τή νεύση;....»

Ο Πνεματικός : «Στάχτη να γείνη ο πόνος μου και τó αίμα μου οαρμάκι! Όντας έσύ μου άπόμεινες ή όργή, και σύ τó πένεμά μου μες στο χαμό.... Γδύσου και ιδές πώς στο κορμί σου σέρπεται τó ρεϊδι.... μες στις φλέβες σου είνε άκράτο.... κέντα το και σφυροκοπάει.... και θά σφυρίξη πέρα δρυμό και παντοδύνατο! γιατί δικό μου είνε.... να πιώ, κέρρασε τότες, ναί, να πιώ, να έοραθ ή ψυχή μου!....

Η Φωτούλα : «Μέθυσες από τήν όσμ ή;... Μέθυσες αίμοφάνταστος πώς; ήπιες αίμα όχτρού;...» — Άρπαζει τήν άσημόκουπα από τó χέρι του και τήν πετάει: πέρα τότες σύγκαιρα ζυγώνει τó γέρο, και τού μιλεί με λύσσα και με συριχτή σιγανή φωνή. — «Ποιός είνε που έακλήρησε τó σπίτι μας; Ποιός; κα-

τανόμασε τανε γιατί θά σβύσω άπόψε! Θά σβύσω στην πνοή σου τήν άπόνετη, σαν τó λυχνάρι έτούτο να, που κάλλιο να μην έφεγγε τήν όψησου να βλέπω!» — φυσάει μ' όρμη και σβίνει τó λυχνάρι: σκοτάδι βαθύ: μόνο οι άναπνοές τους ακούγονται: πάση μακρυνή. — Η Φωτούλα : — με τρεμουλιαστή κι άγνώριστη φωνή — «Πές μου ποιός είνε τας φονήας τού μαύρου μου άδερφού; Με τούτο τó δρεπάνι τ' άσφαλο θά κόψω τó λαρύγγι του.» — άνέμισε τó δρεπάνι στο σκοτάδι — «Τό αίμα θά τού χύσω και θά βρέξω τήν ποδιά μου όλοκέντητη στα μεσινύχτια. Πές μου!»

Ο Πνεματικός : «Ωχ, παιδί μου! Σάν έτούτο τó σκοτάδι είνε ή ψυχή μου, και μέσα στο σκοτάδι της τά μάτια σου μου φέγγουν, τί έσύ μ' άπόμεινες ζωή μου, ή περφάνεια μου.... Είμαι πνεματικός.... μά ο λόγος μέσα μου έλαχτάρησε και δράμει μου τó είνε ώσαν τó άκρατο τού δισκοπότηρου θειοφτεινο κρασί.... άκούω που σφάζει μέσα μου σέ κάθε άρμό.... και με κεντάει, και μου μιλεί.... ο λόγος είνε πόνος! Άκού; με; και λέουσι πώς παράτησα τó γδικηωμό στη ρούγα.... και λέουσι πώς έακλήρησα, πώς κρούουσι κι' άρβαλούσαν οι ποντικοί στον Πύργο μας....»

Στάσιμο. Η Φωτούλα γέρνει, κρέμεται στα χείλια του: ο γέρος άπλώνει τά χέρια του, και ψάχνει να τήν έβρη.

Ο Πνεματικός : «Μαραφουλώ για να σέ βρώ... και που είσαι;... Ψάχνω για να σ' άγγίξω.... Τό κεφαλάκι σου να πιάσω.... που κοιτείσαι;... που πάεις;....» — τρέμει από τρόμο ή φωνή του, και πάντα πασπατεύει στο σκοτάδι — «Τό αίμα βουίζει κι' άκου το.... καλέι μας για τó γδικηωμό.... άκου τί θά σου είπω.... και ή θεία μετάρχη φωτιά άς πέση να με καψή.... σαν από τάφο έδώ ν' άκούς τά λόγια μου.... γιατί στον τάφο μπήκα.... Άκου, κι' άς είνε ή πλάκα μου βαρειά.... κι' άκούμπησε τó γόνα, και μοιρολόγα ως τή δευτέρα παρουσία.... Με τά μαλλιά σου πλέξε τó σκονί να κρεμαστής, ά δέ γδικηώσης τόν άδικοςκότωτο.... Φωτούλα, που είσαι;...» — Ψάχνει πάντα: κείνη ξεφεύγει. — Τρέμουν τά χέρια μου, παιδί μου.... κρυάδα νοιώθω στο σκοτάδι τά μάτια μου να σβύνη.... Για δέ μιλάς; Φωτούλα;... Άναψε τó λύχνο.... δέν είσαι έδώ; ά δέν έπέταξε ή ψυχή σου, μίλησέ μου, γιατί στον τάφο μου θά μπή τó μυστικό.... και θά βουρκόσω αίμα στα κόκκαλά μου.... στ' άλυωτό μου τó κορμί....»

IV

Είπαμε, ή προσευχή μās μεταφέρνει στο βασίλειο τής αλήθειας: μās κάνει άκόμη να ζούμε πνεματικά και μās φυλάγει από τή δύναμη τής σάρκας. Κάθε αλήθινή προσευχή μās ύψώνει πάνω άπ' αυτό τόν κόσμο ίσα με κοντά στο Θεό και μās κάνει να ζούμε σε μιάν άγια πνεματική άτμοσφαίρα, όπου ή σάρκα δέν έχει τόν τόπο της. «Σκλάβοι τών παθών μας φυσικά, έλευθερωνόμαστε με τήν προσευχή.» Δέν τó πε αυτό κανείς εύσεβιστής ή τής προσευχής φανατικός, τó πε ο Rousseau.

Έκείνο που στέρα μās βεβαιώνει πως νικήθηκε ο γίγαντας τής σάρκας, είνε τών σαρκικών έπιθυμιών όλων ή τέλεια καταπράυνση, πάκολοθάει τις στιγμές τής μοναχικιάς μας προσευχής. Στην άτμοσφαίρα τής πνεματικής που άναπνέουμε τότες δυναμώνουμε για τόν άγωνα. Τή σάρκα μονάχα τού Θεού τó πνέμα μπορεί να τή νικήση. Φίλοι μου άγαπητοί, είσαστε στην ήλικία όπου νε φοβρώτερα τά πάθη παρά σέ κάθε άλλη. Τάναγνώσματα, οι τυνομιλίες, οι εικόνες σκευαλίζουνε τή φωτιά άπ' όλες τις μεριές. Δέν άκούμε από παντού να κηρύχνεται τó Ευαγγέλιο τής λευτεριάς άπ' τή σάρκα; Πώς γίνεται σ' αυτό τó πρῆμα ο άνθρωπος ναχη λιγώτερη λευτεριά από να ζω; — Δυστυχία του τού νέου, που περικυκλωμένος άπ' τούς φαρμακερούς αυτούς πειρασμούς δέν έχει

έντιφάρμακο. Και τέτιο, τó μόνο αλήθινά άποτελεσματικό είνε τó πνέμα που ρχεται άπ' τó Θεό κι' αγιάζει. Αυτό μόνο μπορεί να μās δυναμώση γι' αντίσταση και να μās φυλάξη καθαρούς άπ' τις βρώμες τής σάρκας. Άν, άγαπητοί φίλοι, θέτε να διατηρήστε καθαρή στήληθια νιότη, μην άφίνετε ποτέ: τήν κοινωνία τής προσευχής με τόν Κύριο, που είνε τó Πνέμα. Προστυχότερο πρῆμα δέ γίνεται άπ' τó να νικιέται κανείς από τή σάρκα, μά κ' ευγενικώτερο δέν ύπάρχει άπ' τó να τή νική. Ά Παρπατάτε με τó πνέμα και δέ θα έργαζούσαστε τά έργα τής σάρκας;.

Και καθώς στην προσευχή βρίσκει ή δύναμη να έξουσιάζουμε τις σαρκικές έπιθυμίες, έτσι σ' αυτή βρίσκεται κ' ή δύναμη να πετάμε δ,τι μπορεί να ταραχή τήν κοινωνία μας με τόν Κύριο και να γκρεμίζουμε όλα τά τειχώματα που μπορούν να σηκωθούν άνάμεσα Θεού κ' έμās. Στην προσευχή βρίσκεις τή δύναμη κάθε μέρα να καθαρίζσαι άπ' τήν άμαρτία, να ξετάξης αυστηρά τόν έαυτό σου. Ζωή σοβαρής προσευχής δέν είνε μορετή μαζί με σφάλμα που τó καλογνωρίζεις. Σε κάθε στεναγμό που ύψώνουμε προς τó Θεό είνε μαζί και μιá δύναμη να πετάμε δ,τι δέν είν' άπ' τó Θεό κι' δ,τι δέ μπορεί να νε μέσα στην κοινωνία με τάγιο πνέμα. Ο Θεός είνε τó ΦΩΣ και τó φώς διώχνει τά σκοτάδια.

Κι' άκόμα ή προσευχή δέν ένεργάει μέσα μας μόνο σε

Η προσευχή μās μεταδίνει για δ,τι είνε πλάνη μιάν αυτόματα αντίπαθεια κι' όλοένα μās κάνει ικανώτερος φυσικά μας τήν αλήθεια να αναγνωρίζουμε, πρῆμα που λείπει σ' όσους τήν άρκιότ να σπουδάζουμε μόνο. Η προσευχή, σά γίνεται πιστά, μās άσφαλίζει από παράδομα τυφλά σέ δέν ξέρω ποιός άνθρωπος άθθεντείς και μās ύψώνει ίσα με μιá δική μας άτομική σκέψη; κ' έτσι δέν είμαστε πειά μοναχά ένα κομμάτι άχερο, που τó σαρώνει τó παραμικρότερο θεολογικό ή φιλοσοφικό ρεύμα, παρά είμαστε κ' οι ίδιοι έμείς έργάτες που ζουν τή δύναμη και τó θάρρος μόνοι να προχωρήσουν άψηλότερα. Η προσευχή μās κανονίζει τó πνέμα και μās διορθώνει τις σκέψες. Έκείνος που κρατάει με τó Θεό, τó δημιουργό τής αλήθειας, σκέψη προσωπική και τού ζητάει τήν άποκάλυψη τής αλήθειας, εκείνος δέν μπορεί να γελαστή πολύ κι' όπως κι' αν είνε μένει προφυλαγμένος από τó φοβερό: «καμμιá σκέψη!»

Άφήστε με, άγαπητοί φίλοι, να σας άπευθύνω τού Tiersch τήν προσφώνηση στους νέους θεολόγους: «Θάρρος, φίλοι! Οι ίδιοι μάθετε να ζητάτε, κι' άς μή σας είνε άρκιότ να κλέβετε τά ξένα λόγια! Ζητάτε τήν αλήθεια με προσευχή. Ξαναγυρίστε στην πηγή τής άγιας Γραφής, που οι άντίπαλοι της θέλησαν ύποπη να σας κάνουν τήν καθαρότη της!»